

'หนังใหญ่วัดขนอน'

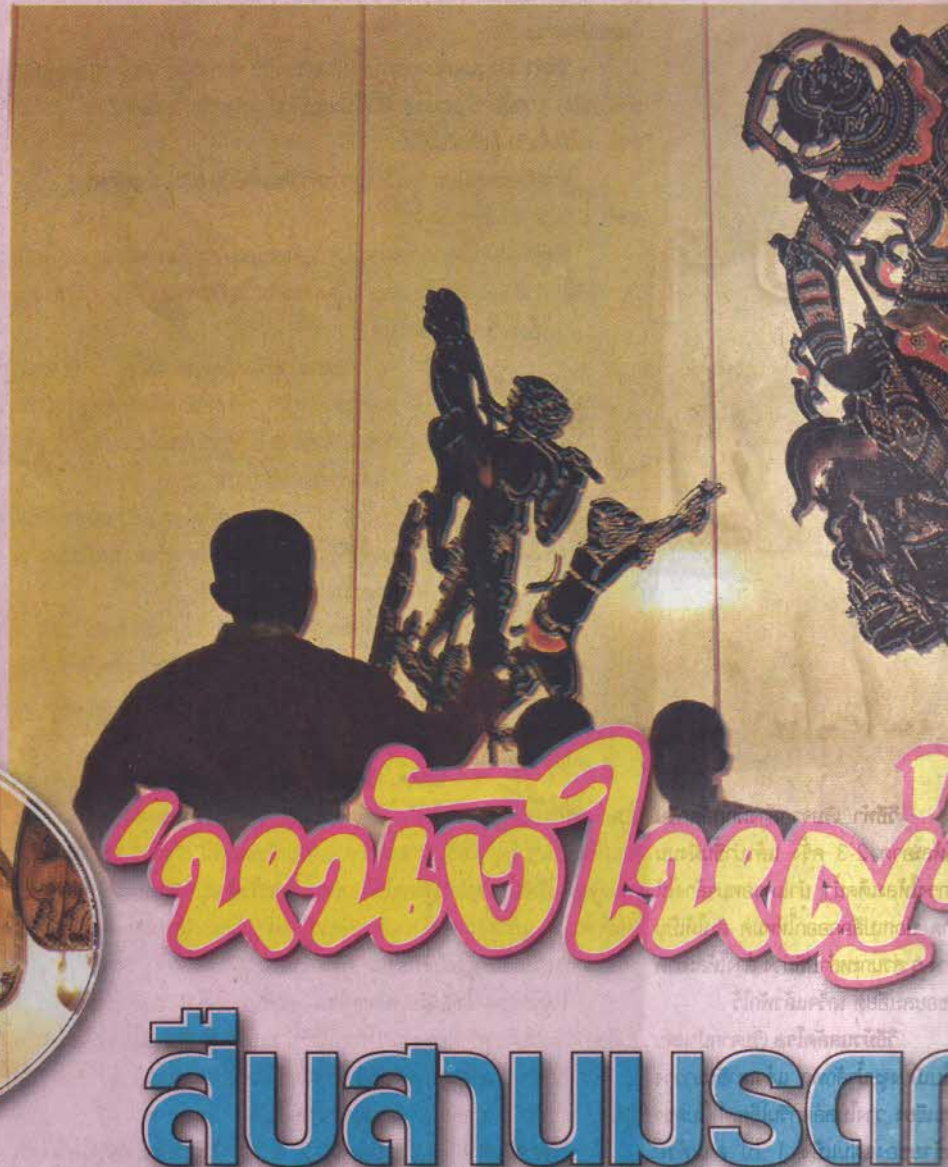
สืบสานมรดกวัฒนธรรม

แผ่น

หนึ่งวชิษนาคใหญ่ที่แกะสลักกลดลាយอย่างวิจิตรบรรจง เป็นตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ ตามด้วยไม้ยาวสองข้างไว้เหมาะพอดกับมือผู้ที่ทำหน้าที่เชิด คือ สมบัติทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นการแสดงชั้นสูงที่รวมศิลปะอันทรงคุณค่าหลายแขนงไว้ด้วยกัน กล่าวกันว่านับมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยแต่หลักฐานการแสดงเริ่มมีในสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 หรือพระเจ้าอู่ทอง ที่วันนี้รู้จักกันในชื่อ “หนังใหญ่”

แม้จะมีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องในแต่ละยุค ทว่าบางช่วงยังขาดตอนจึงทำให้การแพร่หลายของมรดกทางวัฒนธรรมนี้หลงเหลือมาจนถึงยุคปัจจุบันซึ่งเป็นแหล่งใหญ่เพียงหนึ่งเดียว และรู้จักกันในนาม “หนังใหญ่วัดขนอน” ในจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นหนังใหญ่ที่มีการสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อท่านพระครูศรีธาสุนทร (หลวงปู่กล่อม) มีความคิดที่จะสร้างหนังใหญ่ให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิมจึงได้ชักชวนครูอึ้งช่างจาด ช่างจ๊ะ และช่างฟ่วงมาร่วมกันสร้าง

ชุดแรกที่สร้างคือ ชุดหนุมานถวายแหวนต่อมาได้สร้างเพิ่มอีกรวม 9 ชุด จนทำให้ปัจจุบันมีตัวหนัง 313 ตัว โดยเรียกได้ว่าเป็นเพียงวัดเดียวที่มีมรดกเป็นของวัด มีตัวหนัง และคณะหนังใหญ่ที่สมบูรณ์อยู่ในความอุปถัมภ์ของวัดสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้

ลวดลายอันวิจิตรบรรจงของหนังใหญ่เมื่อมารวมกับศิลปะทางนาฏศิลป์การละคร ที่เคลื่อนไหวอย่างได้อารมณ์ตามเนื้อเรื่อง ประกอบกับบทพากย์ บทเจรจา บทขับร้อง ดนตรีพิพาทย์ ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวและให้อรรถรสทางศิลปะแก่ผู้ชมได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งแสดงถึงอัจฉริยภาพของบรรพบุรุษไทยเหล่านั้น กำลังจะเกิดขึ้นอีกครั้งในงาน “เทศกาลหนังใหญ่วัดขนอน ครั้งที่ 13” เพื่อสืบสานและเผยแพร่วัฒนธรรมการแสดงหนังใหญ่ที่มีมานานกว่า 200 ปี เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้สัมผัสและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปะแขนงนี้

เทศกาลหนังใหญ่วัดขนอน ครั้งที่ 13 จัดขึ้นในวันที่ 13-14 เมษายน 2561 เวลา 15.00- 21.00 น. ณ ลานกลางแจ้งพิพิธภัณฑ

ตลาดขายอันวิจิตรบรรจงของหนังใหญ่เมื่อมารวมกับศิลปะทางนาฏศิลป์การละคร ที่เคลื่อนไหวอย่างได้อารมณ์ตามเนื้อเรื่อง ประกอบกับบทพากย์ บทเจรจา บทขับร้อง ดนตรีพิพากย์ ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวและให้อรรถรสทางศิลปะแก่ผู้ชมได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งแสดงถึงอัจฉริยภาพของบรรพบุรุษไทยเหล่านั้น กำลังจะเกิดขึ้นอีกครั้งในงาน **“เทศกาลหนังใหญ่วัดชนอน ครั้งที่ 13”** เพื่อสืบสานและเผยแพร่วัฒนธรรมการแสดงหนังใหญ่ที่มีมานานกว่า 200 ปี เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้สัมผัสและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปะแขนงนี้

เทศกาลหนังใหญ่วัดชนอน ครั้งที่ 13 จัดขึ้นในวันที่ 13-14 เมษายน 2561 เวลา 15.00- 21.00 น. ณ ลานกลางแจ้งพิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ วัดชนอน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ภายในงานเป็นการนำวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมย้อนยุคมาถ่ายทอดการดำเนินชีวิตตามวิถีของชาวไทยโบราณ โดยมีการละเล่นและการแสดงของศิลปะแขนงต่าง ๆ อาทิ การเล่นหนังใหญ่แบบโบราณ พร้อมด้วยสื่อผสมผสาน แสง เสียง

ซึ่งจัดแสดงในตอน **“พรหมมาศ”** (หนุมานหักคอกช้างเอราวัณ) และตัวหนังใหญ่ที่แกะใหม่สูง 4 เมตร ได้แก่ ตัวหนังใหญ่ช้างเอราวัณ 3 เศียรและพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ ซึ่งจัดแสดงวันละ 1 รอบ เวลา 19.00 น. พร้อมด้วยพิธีไหว้ครุหนังใหญ่ การแสดงพื้นบ้านและวัฒนธรรมการแสดง 4 ภาค งานแสดงช่างสิบหมู่ การแสดงหุ่นละครเล็ก การแสดงหุ่นคน ลิเกย้อนยุค ตลาดแลกเปลี่ยนด้านชนอน

นอกจากจะมีชมการแสดงแล้วอย่าลืมแวะไปที่ **“พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดชนอน”** เพื่อเรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาและกรรมวิธีการแกะสลักตัวหนังใหญ่ และชมตัวหนังจำนวน 313 ตัวที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ แม้เป็นชุดหนุมานถวายแหวน ชูดสหัสสกุมาร และเผากรุงลงกา ชุดศึกอินทรีชุดครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำรินิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงเห็นคุณค่าในการแสดงและศิลปะหนังใหญ่ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นการละเล่นชั้นสูง

มาถึงโพธารามแล้วต้องไม่พลาดไปเดินชม ชิม และสัมผัส

เล่นที่ของชุมชนน่ารัก ณ **“ตลาดเก่าโพธาราม”** ชุมชนเก่าแก่ในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่มีกลิ่นอายแบบอดีตผสมผสานไปด้วยวัฒนธรรมและงานศิลปะ มีบ้านไม้เก่าสลักกับอาคารพาณิชย์สมัยใหม่ ซึ่งบางหลังก็ถูกดัดแปลงตกแต่งให้เป็นร้านกาแฟ น่านั่ง และยังมีร้านอาหารอร่อยที่เปิดขายมานานคู่กับตลาดและร้านค้าสมัยใหม่ โดยตลาดแบ่งออกเป็น 3 โซน คือ ตลาดบน ตลาดกลาง และตลาดล่าง ซึ่งแต่ละโซนจะมีจุดที่น่าสนใจแตกต่างกัน

ตลาดบนเป็นจุดที่มีเรือนแถวไม้มากที่สุดโดยมีจุดหลักอยู่ที่ **“บ้านแม่เลขา”** บ้านไม้เก่าแก่ที่ตั้งของ **ชมรมอย่าลืมโพธาราม** และโรงหนังสุดคลาสสิกอายุ 60-70 ปี **“วิกครุทวิ”** ระหว่างทางเดินเท้าจัดแสดงภาพถ่ายบอกเล่าวิถีชีวิตของคนในชุมชน ถัดลงมาตลาดกลางเป็นที่ตั้ง

ของสถานีรถไฟโพธารามและใกล้เคียง มีสี่แยกสวยที่สุดที่ใช้ถ่ายหนังมาแล้วหลายเรื่องแล้ว ส่วนตลาดล่างจะเป็นจุดชมวิวยามน้ำแม่กลอง

จากนั้นไปชมจิตรกรรมฝาผนังสมัยต้นรัตนโกสินทร์ที่ **“วัดคงคาราม”** วัดเก่าอายุกว่า 500 ปี ที่สร้างขึ้นโดยพระยามอญ

แต่เดิมเรียกว่า **“วัดกลาง”** ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 5 พระราชทานนามใหม่ **“วัดคงคาราม”** สิ่งสำคัญภายในวัด ประกอบด้วย พระอุโบสถเจดีย์ทรงรามัญ 7 องค์รายรอบ ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถเป็นภาพพุทธประวัติตอนต่าง ๆ ฝีมือละเอียดอ่อน เสมือนถ่ายทอดจากต้นแบบที่มีชีวิตจริง นอกจากนี้ยังมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านรวบรวมวัตถุเก่าแก่ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นไว้ให้ได้ศึกษาอีกด้วย

แล้วเปลี่ยนบรรยากาศไปเที่ยว **“ชุมชนดอนคา”** ชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่รู้จักกันในนามกลุ่ม **“ดอนเอ๋ย... ดอนคา”** ที่สร้างแรงบันดาลใจสำหรับคนรักเกษตร เล่นทางท่องเที่ยวห้องเรียนชุมชนแห่งนี้มีกิจกรรมที่น่าสนใจมากมายไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จระดับประเทศ ชมสวนเกษตรผสมผสานผักผลไม้อินทรีย์ 100% สาธิตวิธีการเลี้ยงไส้เดือน การทำปุ๋ยหมักพระ

สืบสานมรดกวัฒน

เล่นให้ของชุมชนน่ารัก ณ **"ตลาดเก่าโพธาราม"** ชุมชนเก่าแก่ในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่มีกลิ่นอายแบบอดีตผสมผสานไปด้วยวัฒนธรรมและงานศิลปะ มีบ้านไม้เก่าสลับกับอาคารพาณิชย์สมัยใหม่ ซึ่งบางหลังก็ถูกดัดแปลงตกแต่งให้เป็นร้านกาแฟ น่านั่ง และยังมีร้านอาหารอร่อยที่เปิดขายมานานคู่กับตลาดและร้านค้าสมัยใหม่ โดยตลาดแบ่งออกเป็น 3 โซน คือ ตลาดบน ตลาดกลาง และตลาดล่าง ซึ่งแต่ละโซนจะมีจุดที่น่าสนใจแตกต่างกัน

ตลาดบนเป็นจุดที่มีเรือนแถวไม้มากที่สุดโดยมีจุดหลักอยู่ที่ **"บ้านแม่เลขา"** บ้านไม้เก่าแก่ที่ตั้งของ **ชมรมอย่าลืมโพธาราม** และโรงหนังสุดคลาสสิกอายุ 60-70 ปี **"วิกครุทวิ"** ระหว่างทางเดินเท้าจัดแสดงภาพถ่ายบอกเล่าวิถีชีวิตของคนในชุมชน ถัดลงมาตลาดกลางเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟโพธารามและ

ราชทานฯ ใช้ในครัวเรือน วิธีการปรุงดินสูตร **"ดินดี ดินดอนคา ปลูกอะไรก็งาม"** ล่องเรือชมสวนชมพู่ต้นแบบระดับประเทศ ชมมะม่วงสุกหลากสายพันธุ์ ชมทุ่งดอกกล้วยไม้ ฟาร์มปลากะเบนลงลายงาม ตกท้ายด้วยการซื้อสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชนราคาถูก

มาถึงเมืองโอ่งแล้วอย่าลืมพกโอ่งกลับไปบ้านไปฝากในสองใบแบบใบเดียวในโลกที่ **"ศูนย์การเรียนรู้ เรื่องของโอ่ง"** แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เรียนรู้ ชมวิถีถิ่นสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เปิดตำนาน อารยธรรมกว่า 100 ปีของโอ่งมังกรผ่านแอนิเมชั่น 3 มิติ ศึกษาประวัติศาสตร์ของโอ่งตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงปัจจุบัน พร้อมเข้าชมกรรมวิธีการผลิตอันประณีต ตั้งแต่การปั้นโอ่ง การตกแต่งลวดลาย การเคลือบสี และบรรยากาศจำลองภายในเตามังกรที่เคยใช้ในการเผาโอ่งมาช้านาน ภายในยังมีร้านจำหน่ายของที่ระลึก จุดศูนย์รวมของดีประจำจังหวัดราชบุรี.

ลวดลายอันวิจิตรบรรจงของหนังใหญ่เมื่อมารวมกับศิลปะทางนาฏศิลป์การละคร ที่เคลื่อนไหวอย่างได้อารมณ์ตามเนื้อเรื่อง ประกอบกับบทพากย์ บทเจรจา บทขับร้อง ดนตรีพิพากย์ ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวและให้อรรถรสทางศิลปะแก่ผู้ชมได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งแสดงถึงอัจฉริยภาพของบรรพบุรุษไทยเหล่านั้น กำลังจะเกิดขึ้นอีกครั้งในงาน **"เทศกาลหนังใหญ่วัดขนอน ครั้งที่ 13"** เพื่อสืบสานและเผยแพร่วัฒนธรรมการแสดงหนังใหญ่ที่มีมานานกว่า 200 ปี เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้สัมผัสและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปะแขนงนี้

เทศกาลหนังใหญ่วัดขนอน ครั้งที่ 13 จัดขึ้นในวันที่ 13-14 เมษายน 2561 เวลา 15.00- 21.00 น. ณ ลานกลางแจ้งพิพิธภัณฑสถานหนังใหญ่ วัดขนอน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ภายในงานเป็นการนำวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมย้อนยุคมาถ่ายทอดการดำเนินชีวิตตามวิถีของชาวไทยโบราณ โดยมีการละเล่นและการแสดงของศิลปะแขนงต่าง ๆ อาทิ การเล่นหนังใหญ่แบบโบราณ พร้อมด้วยสื่อผสมผสาน แสง เสียง